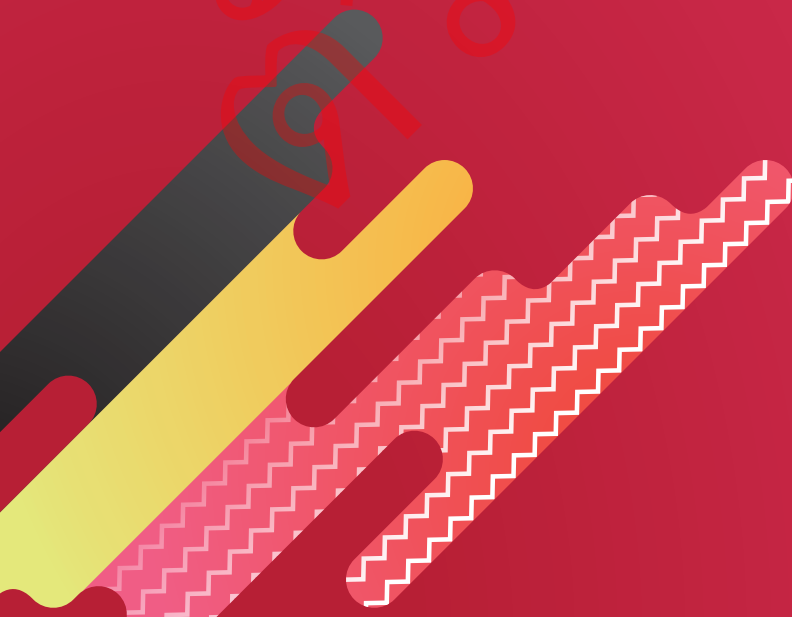

บทที่ 1

แนวคิดสื่อพิมพ์เพื่อการศึกษา

Print media concept for education

หนังสือกับการศึกษาเป็นของคู่กันมาโดยตลอดสำหรับทุกระดับชั้น จนพูดกันติดปากว่า “เรียนหนังสือ” หนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนมีหลากหลาย เช่น หนังสือแบบเรียนหรือตำราเรียนคู่มือปฏิบัติการ หนังสืออ้างอิง พจนานุกรม ปทานุกรม ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูและนักเรียนทั่วโลกต่างยังต้องพึ่งหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเรียนการสอน ถึงแม้เราจะอยู่ในยุคที่มีการใช้

คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอย่างแพร่หลายแล้วก็ตาม แต่หนังสือก็ยังมีบทบาทสำคัญในฐานะ “สื่อหลัก” ของระบบการศึกษาเสมอมา

ภาพที่ 1 สื่อพิมพ์เพื่อการศึกษา

สื่อพิมพ์สำหรับการเรียนการสอน (Printed Materials)

หนังสือมีวิวัฒนาการอันยาวนานตั้งแต่สมัยโบราณที่ใช้ดินเหนียว หิน เปลือกไม้ และแผ่นโลหะ สำหรับวาดและเขียนแทนกระดาษ ในศตวรรษที่ 17 ชาวจีนเริ่มมีเทคโนโลยีสำหรับการอ่านหนังสือบนวงล้อที่เรียกว่า “book-wheel” และยังคงกลายเป็นแนวความคิดแก่เทคโนโลยีด้านการจัดระเบียบสารสนเทศ (information) หรือเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ในยุคปัจจุบันด้วยคำว่า “สื่อพิมพ์ (Print Media for Education)” ที่จะกล่าวถึงในที่นี้ หมายถึงเฉพาะแต่หนังสือ

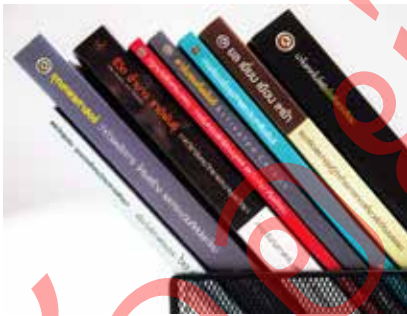
บทที่ 2

การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
(Electronic Publishing)

ในยุคสารสนเทศและการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ได้เข้ามา มีบทบาทกับเรื่องการพิมพ์และการผลิตสื่อพิมพ์มากขึ้น ซึ่งหากเปลี่ยนมุมมองดูกันบ้างว่า ทั้งผู้จัดพิมพ์ ผู้อ่าน รวมถึงสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา จะมีแนวโน้มและผลกระทบอย่างไรบ้าง ถ้าระบบการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic publishing) ยังไม่สามารถเข้ามาแทนที่ระบบการพิมพ์หนังสือแบบดั้งเดิมได้ทั้งหมด ซึ่งมุมมองนี้ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

- หนังสือไม่ใช่ information แต่ information

ภาพที่ 6 ตัวอย่างหนังสือ

ก็อาจไม่จำเป็นที่จะต้องมียุในหนังสือเท่านั้น แนวคิดในประเด็นนี้ทำให้เราตระหนักว่าหนังสือนั้นไม่สามารถบรรจุเรื่องราวทุกสิ่งทุกอย่างได้ เพราะในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ นั้นคงต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ผู้แต่งหรือผู้เรียบเรียงคงจะต้องมีการวางแผนในการเตรียมต้นฉบับอย่างเคร่งครัด ทั้งด้านภาษาและเนื้อหาสาระ ที่ถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีตั้งแต่ต้นจนจบ และทางผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ก็จะต้องพิจารณาถึงเรื่องการลงทุน กระบวนการพิมพ์ การจัดจำหน่าย ฯลฯ และทั้งนี้ย่อมคำนึงถึงผลกำไรในเชิงธุรกิจด้วย แต่ information ที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตไม่ต้องคิดถึงเรื่องเหล่านี้กันเลย

บทที่ 3

กระบวนการพิมพ์
(Publishing Process)

กระบวนการพิมพ์ (publishing process) ในการผลิตสื่อพิมพ์ เพื่อการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม ควรมีการวางแผนการทำงานอย่างรัดกุม โดยคำนึงถึงขอบข่ายของสาระเรื่องราวและวัตถุประสงค์ของเอกสารนั้น ๆ ผู้อ่านคือใคร เป็นนักเรียน-นักศึกษาระดับชั้นไหน ผู้เข้าอบรมมีคุณสมบัติพื้นฐานอย่างไร รวมทั้งลักษณะของการจะนำเอาเอกสารนี้ไปใช้ด้วย เช่น จะใช้สำหรับการอ่านตามปกติ หรือใช้เป็นคู่มือสำหรับการปฏิบัติการ หรือใช้เป็นเอกสารอ้างอิง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่ควรพิจารณาก่อนจะลงมือเขียนทุกครั้ง เพราะจะเป็นแนวทางสำหรับการออกแบบและกระบวนการผลิตเอกสารต่อไปด้วย

เมื่อทราบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นแล้ว ต่อไปคือ การเริ่มลงมือเขียนรายละเอียดของเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งควรระลึกอยู่เสมอว่า เอกสารที่มีคุณภาพนั้นควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการจัดระเบียบตามลำดับของเนื้อหาใช้ภาษาที่อ่านง่าย มีภาพประกอบที่ช่วยอธิบายหรือขยายความให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งในบางครั้งอาจพบว่าการใช้ภาพประกอบที่ไม่จำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาอาจทำให้เอกสารนั้นด้อยคุณภาพลงได้

เมื่อเขียนรายละเอียดเสร็จแล้ว ก็เตรียมการเพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้หมายถึงการออกแบบรูปเล่มให้ออกสารหรือหนังสือเล่มนั้น ได้แก่ การเลือกขนาดกระดาษ การเลือกรูปแบบและขนาดตัวอักษร การกำหนดความกว้างของคอลัมน์ การกำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัด ฯลฯ จนในที่สุดได้เอกสารที่เป็นรูปเล่มออกมาเพื่อนำไปเผยแพร่สู่ผู้อ่านต่อไป ซึ่งผู้อ่านจะเป็นผู้ประเมินคุณภาพของเอกสารนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

บทที่ 4

การออกแบบเอกสาร
(Document Design)

ในยุคที่การพิมพ์เอกสารยังใช้เครื่องพิมพ์ดีดพิมพ์ลงบนกระดาษไข แล้วนำไปอัดสำเนาด้วยเครื่องโรเนียว (mimeograph) นั้น จะไม่ค่อยมีใครพูดถึงการออกแบบเอกสาร (document design) กันมากนัก เพราะขีดจำกัดของอุปกรณ์การพิมพ์ที่มีใช้ในสมัยนั้นไม่เอื้อต่อการออกแบบใด ๆ ได้เลย จะทำอะไรให้ดูแปลกไปกว่าการพิมพ์ปกติก็เป็นเรื่องยุ่งยากเหลือเกิน แต่เมื่อถึงยุคของคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมสำเร็จรูปด้านการพิมพ์เอกสาร ซึ่งมีตัวพิมพ์รูปแบบต่าง ๆ ให้เลือกใช้มากมาย และยังสามารถจัดหน้าพิมพ์ให้ดูสวยงามน่าอ่านยิ่งขึ้น การแทรกภาพประกอบก็เป็นเรื่องง่ายเสียเหลือเกิน ดังนั้น จึงทำให้ผู้อ่านเริ่มต้องการเอกสารที่ออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว แม้แต่เอกสารประกอบการบรรยายในมหาวิทยาลัยที่เคยใช้เครื่องพิมพ์ดีดกัน ก็ต้องพัฒนาไปสู่ระบบการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพเกือบเทียบเท่าระดับโรงพิมพ์

Parker (2000) อธิบายว่า การออกแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ ก็คือขั้นตอนของความรับผิดชอบสำหรับรูปแบบและรายละเอียดของหน้ากระดาษ ซึ่งจำเป็นต้องถามคำถามกับตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีการตัดสินใจอย่างเหมาะสม และเอาใจใส่ต่อรายละเอียดต่าง ๆ จะต้องแบ่งแยกรายละเอียดโครงการใหญ่เป็นส่วนประกอบย่อย ๆ แล้วทำงานแต่ละส่วนอย่างพิถีพิถัน นอกจากนี้ การออกแบบต้องอาศัยเวลาที่ใช้ในการทำงานให้ถูกต้อง ควรพยายามทดลองทำ และเมื่อทำได้แล้วก็ยังต้องทำให้ดียิ่งขึ้น ๆ ไปอีก

บทที่ 5

การจัดหน้าพิมพ์
(Page Layout)

หลักการทั่วไปของการออกแบบคือ การทำให้เอกสารนั้น ๆ น่าสนใจ ชวนอ่าน น่าติดตาม รู้สึกสะดวกสบายต่อการอ่าน เรียกว่า การจัดหน้าพิมพ์ (page layout) ซึ่งควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ขนาดของหน้าพิมพ์ (page size)
- พื้นที่ว่างและขอบกระดาษ (space/margins)
- ความยาวของการพิมพ์ข้อความในแต่ละบรรทัด/ความกว้างของคอลัมน์ (line length/column)
- ระยะห่างระหว่างบรรทัด (leading)
- การจัดแนวข้อความ (alignment)

นอกจากนี้ ยังควรเลือกแบบตัวพิมพ์ (font หรือ type) อย่างพิถีพิถัน เพราะเป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการพิมพ์ อีกแขนงหนึ่งคือวิชา typography ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า หนังสือหรือเอกสารที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมนั้น เป็นสื่อพิมพ์ที่ควรมีคุณสมบัติและรูปลักษณ์ที่แตกต่างจากหนังสือประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาระเรื่องราวที่พิมพ์ในเอกสารเหล่านั้น จะต้องมีความถูกต้องทั้งในเชิงวิชาการและภาษาศาสตร์

ดังนั้น นอกจากเรื่องการออกแบบรูปแบบของเอกสารอย่างเป็นทางการ ยังต้องคำนึงถึงเรื่องเนื้อหาสาระอย่างเคร่งครัดด้วย

ขนาดของหน้าพิมพ์

ถ้าสังเกตดูหนังสือที่จัดวางอยู่บนชั้นในท้องสมุดหรือตามร้านขายหนังสือทั่วไป จะพบว่าหนังสือมีหลายขนาด ดังนั้น ขนาดของหนังสือน่าจะมีความสำคัญอยู่บ้าง อย่างน้อย

บทที่ 6

ศิลปะการใช้ตัวพิมพ์
(Typography)

graphy

Type ogra phy

ภาพที่ 24 การจัดแนวข้อความในเอกสาร

วิชาเกี่ยวกับ “ศิลปะการใช้ตัวพิมพ์ (typography)” เป็นศาสตร์พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการออกแบบผลิตสื่อพิมพ์ทุกรูปแบบ ทั้งยังเป็นหัวใจสำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดสาระเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่ผู้อ่านหรือผู้เรียนโดยตรง ในขณะที่สื่ออื่น ๆ มีบทบาทเป็นเพียงการเสริมหรือขยายความให้แก่ข้อความที่เป็นเนื้อหาวิชาเหล่านั้นเท่านั้น

ความหมาย - Typography (ศิลปะการใช้ตัวพิมพ์)

Bear (2012) อธิบายว่า typography คือ การออกแบบและการใช้ตัวพิมพ์ (typeface) ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารด้วยการดู (visual communication) นับตั้งแต่การเขียนด้วยลายมือบรรจง หรือการประดิษฐ์อักษร ไปจนถึงการใช้ตัวพิมพ์บนระบบดิจิทัลที่กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งศิลปะและการปฏิบัติงานในศาสตร์แขนงนี้เริ่มต้นจากการคิดค้นและประดิษฐ์ตัวพิมพ์สำหรับเครื่องพิมพ์ และต่อมาดูเหมือนว่าจะรวมเอาสาขาแขนงอื่น ๆ เข้ามาด้วย เช่น นักออกแบบตัวพิมพ์ที่สร้างสรรค์รูปลักษณ์หน้าตาของตัวพิมพ์ขึ้นมา นักออกแบบงานกราฟิกที่จะเป็นผู้เลือกใช้ตัวพิมพ์เพื่อนำมาเรียบเรียงบนหน้ากระดาษ

Bear (2012) อธิบายว่า typography คือ การออกแบบและการใช้ตัวพิมพ์ (typeface) ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารด้วยการดู (visual communication) นับตั้งแต่การเขียนด้วย

บทที่ 7

การออกแบบกราฟและแผนภูมิ (Graph Design & Chart)

ในการประชุมสัมมนาต่าง ๆ นั้น คุณเคยพบสื่อที่ผู้บรรยายนำมาเสนอมีลักษณะดังต่อไปนี้บ้างไหม

1. ผู้ที่นั่งอยู่ด้านหลังห้องมองไม่เห็นหรืออ่านข้อความเหล่านั้นไม่ออก
2. มีรายละเอียดที่ต้องอ่านมากมาย ในขณะที่จะต้องตั้งใจฟังการบรรยายด้วย
3. ใช้สีหลายสีอย่างไม่มีเหตุผล ดูแล้วสายตา
4. มีสิ่งต่าง ๆ หลายความคิดปะปนกันจนไม่ทราบจุดที่ต้องการจะเน้น
5. มีการออกแบบที่ใช้ลวดลายมากจนดูรู้สึกยุ่งเหยิง ฯลฯ

คุณมีความรู้สึกอย่างไรบ้างที่ต้องดูสื่อเหล่านี้...

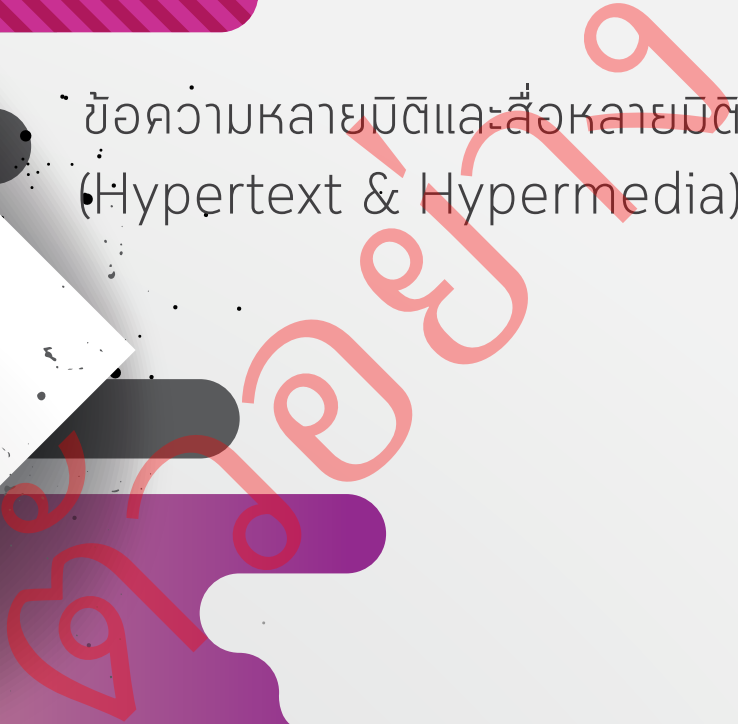
ถึงแม้ในปัจจุบันมีคอมพิวเตอร์ช่วยในการผลิตงานกราฟิกอย่างง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้นก็ตาม แต่โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้กันอยู่นี้คล้ายตำราทำกับข้าวเท่านั้นเอง เพราะบอกแต่เพียงว่า ถ้าต้องการจะผลิตผลงานสักชิ้นหนึ่งนั้น ต้องทำอย่างไร แต่โปรแกรมเหล่านั้นไม่ได้บอกเลยว่างานกราฟิกที่ดีควรมีลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างไรบ้าง และคงอาจรับรองได้เลยว่าถ้าใช้โปรแกรมดังกล่าวแล้ว จะหมายความว่าเราสามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพได้ ดังนั้นสิ่งจำเป็นในการผลิตผลงานด้านกราฟิกนี้ นอกเหนือไปจากการมีโปรแกรมสำเร็จรูปที่ดี จึงต้องมีการวางแผนและการออกแบบที่ดีด้วยการออกแบบกราฟและแผนภูมิ (Graph Design & Chart)

ในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ให้ใครก็ตาม เราสามารถจะดึงดูดความสนใจของเขาได้มากที่สุดถ้ามีการวางแผนการออกแบบสื่อการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งย่อมทำให้สื่อเหล่านั้น มีพลัง มีความชัดเจน มีความถูกต้อง สามารถสร้างความสนใจ ดูแล้วเข้าใจง่ายและยังเล่าเรื่องราวได้อย่างละเอียดด้วย ดังนั้น ในการผลิตสื่อที่เป็นงานประเภทกราฟิกเพื่อการนำเสนอใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นสไลด์ (slide) แผ่นโปร่งใส (transparency) หรือรูปภาพในเอกสารที่ใช้ประกอบการนำเสนอ ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ประการ คือ รูปภาพ ตัวอักษร และสี

บทที่ 8

ข้อความหลายมิติและสื่อหลายมิติ
(Hypertext & Hypermedia)

HYPERTEXT
HYPERMEDIA

ในการก้าวเข้าสู่ศตวรรษแห่งยุคสารสนเทศที่มีความเปลี่ยนแปลงของสาระเรื่องราวต่าง ๆ และพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างรวดเร็วเช่นนี้ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าใหม่ของเทคโนโลยี การสอน (instructional technology) ไปสู่เทคโนโลยีใหม่ที่เรียกว่า performance technology กล่าวคือ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมการสอนไปสู่วัฒนธรรม การเรียนนั่นเอง

ก่อนจะพัฒนาสื่อการสอนรูปแบบ multimedia ขึ้นมานั้น ควรมีการวางแผนและออกแบบอย่างรอบคอบ ซึ่งคงต้อง พิจารณารายละเอียดของเนื้อหาว่าควรจะใช้สื่อรูปแบบใด ในการสื่อสารกับผู้เรียน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ ของเนื้อหาเพื่อใช้ในการเชื่อมโยงอย่างรัดกุม ในขณะที่ ผู้พัฒนาสื่อเป็นผู้ควบคุมขอบข่ายความสัมพันธ์ของ เนื้อหานี้ ข้อความหลายมิติและสื่อหลายมิติ (hypertext & hyper-media) จึงเป็นการนำหลักการพื้นฐานของหนังสือ ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์มีลักษณะเป็นการเปิดอ่านทีละหน้าต่อกันไปเรื่อย ๆ (continuous flow หรือ linear) มาพัฒนาใหม่ เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (electronic book) ด้วยใช้ ความสามารถของคอมพิวเตอร์เพื่อให้การอ่านหนังสือ มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการทำให้หนังสือนั้นสามารถ เปิดหน้าไหนก่อนหลังก็ได้ (non sequential documents หรือ non-linear) และยังมีการเชื่อมโยงคำหรือข้อความที่มีความสัมพันธ์กันได้ ไม่ว่าข้อความนั้น ๆ จะอยู่คนละไฟล์ ในคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวกัน หรือในเครือข่ายเดียวกัน หรือ ในเครือข่าย World Wide Web ก็ตาม ซึ่งแต่เดิมนั้นจะใช้ กันเฉพาะหนังสือที่มีแต่คำอธิบายด้วยตัวอักษรที่พิมพ์

บทที่ 9

การทดสอบประสิทธิภาพ
ของเอกสารประกอบการสอน
(Developmental Testing)

การทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน (developmental testing) ไม่ว่าจะป็นหนังสือแบบเรียน หรือสื่อการสอนที่เป็นสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เป็นการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่าสื่อเหล่านั้นเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยนำไปทดลองใช้ครั้งแรก (try out) เพื่อต้องการจะแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและมีคุณภาพ แล้วจึงนำไปใช้กับสถานการณ์จริง

Dick & Carey (1990) เสนอแนะแนวทางการประเมินผลการออกแบบการสอนว่า ในการทดลองใช้บทเรียนครั้งแรกนี้ ควรมีการทดสอบอย่างน้อย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นที่ 1 ทดลองกับผู้เรียนแบบ 1 ต่อ 1 (สุ่มผู้เรียนที่การเรียนรู้อยู่ระดับต่ำ ปานกลาง และเก่ง)
2. ขั้นที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก
3. ขั้นที่ 3 ทดลองจริงกับกลุ่มผู้เรียนทั้งห้องเรียน

ขั้นที่ 1 ทดลองกับผู้เรียนแบบ 1 ต่อ 1

การทดสอบในระยะแรกนี้เป็นการกำจัดข้อบกพร่องที่เห็นได้อย่างชัดเจนออกไปเสียก่อน และต้องการทราบปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาของบทเรียนนั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในครั้งแรกนี้ ผู้ออกแบบการสอนกับผู้เรียนจะโต้ตอบกันโดยตรง โดยใช้วัสดุการสอนฉบับร่างและแบบทดสอบทั้งหมด ส่วนมากนิยมใช้ตัวแทนของผู้เรียนประมาณ 3-4 คน มาร่วมทดลองในขั้นนี้ ซึ่งคนหนึ่งควรมีผลการเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คนหนึ่งอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย และอีกคนอยู่ต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย หรือผู้ออกแบบสื่อการสอน

ประวัติผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ สิทธิวงค์

การศึกษา

- ปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยงานที่สังกัด

- ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

ประสบการณ์การทำงาน

- 2556 - ปัจจุบัน คณะกรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- 2556 - ปัจจุบัน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- 2559 - 2560 ที่ปรึกษาโครงการและเสนอราคางานจ้างที่ปรึกษาพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ทันสมัยเพื่อการเรียนรู้ ประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Multimedia e-publishing Application) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในรายวิชาเพิ่มเติม 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา) และภาษาต่างประเทศ โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับมหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- 2558 – 2559 ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภทเกมการศึกษาสามมิติ (3D Edutainment Multi-Player Game) กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยนครสวรรค์กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (งบประมาณดำเนินโครงการ 30 ล้านบาท)
- 2557 - 2558 ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภทเกมการศึกษาสามมิติ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ประสบการณ์การทำงาน

- 2557 - 2558 ที่ปรึกษาโครงการการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย สำหรับจัดการเรียนการสอนในคอมพิวเตอร์พกพา (Tablet) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับมหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2556 - 2558 คณะกรรมการอำนวยการโครงการบ่มเพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการ ด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ภายใต้โครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ
- 2556 - 2558 คณะกรรมการดำเนินงานโครงการบ่มเพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานภายใต้โครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ
- 2556 - 2558 คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรโครงการบ่มเพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ภายใต้โครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ
- 2556 - 2558 คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรโครงการบ่มเพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานภายใต้โครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ
- 2555 - 2558 เลขานุการศูนย์พัฒนาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2555 - 2558 ที่ปรึกษาโครงการบ่มเพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการ ด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยนเรศวร โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยนเรศวรร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา : สกอ. งบประมาณ 10 ล้านบาท

- 2554 - 2556 คณะกรรมการคณะศึกษาศาสตร์
- 2549 - 2557 ผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือระหว่างกองทัพบก
และมหาวิทยาลัยนเรศวร สาขาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา

ผลงานหนังสือและเอกสารคำสอน

- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2560). *เอกสารประกอบการสอน 355244 : เทคโนโลยีการพิมพ์*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2559). *การออกแบบระบบการสอน (Instructional System Design)*. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2549). *หลักการผลิตสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรม Microsoft Producer*. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2549). *หลักการผลิตสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรม Microsoft Producer*. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2547). 355431 : *คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน*. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ผลงานตีพิมพ์

- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2558). การประเมินผลการจัดการศึกษาและติดตามผล การปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาระหว่าง ปีการศึกษา 2550 - 2554 ของมหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17(2), 171-182
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2557). ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อระบบการ จัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต สำหรับการเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(2), 155-164.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2557). ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้ Facebook ในการเรียนการสอนรายวิชาการฝึกสำหรับนิสิตระดับ ปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17(3), 82-88.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2555). การพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุน การเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการเรียนรู้ แบบนำตนเองของนิสิตระดับอุดมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(13), 71 – 80.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2549). การศึกษารูปแบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับครูประจำการ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 8(3), 26-37.

รางวัลที่ได้รับ

- พ.ศ. 2559 อาจารย์ผู้สอนดีเด่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

290
บาท

การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

(Politics, Economy and Society)

ผู้แต่ง: ผศ.(พิเศษ) ดร. ปรีชา เรืองจันทร์

ISBN : 978-616-7902-98-2

ปีพิมพ์ : 1/2559

การเมือง กระบวนการแสวงหาอำนาจ การใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจทางการเมืองเพื่อประโยชน์สุขของมหาชน...

เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพที่มีองค์รวมของกระบวนการผลิตสินค้า การแลกเปลี่ยนสินค้า การบริโภค การกระจายการผลิต การกระจายรายได้ การตลาด ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค...

สังคม กลุ่มคนสองคนขึ้นไปไม่มีมติแห่งความสัมพันธ์, พฤติกรรม, วัฒนธรรมที่หล่อหลอมสังคมเป็นเนื้อเดียวกันอย่างชัดเจนทั้งด้านบวกและด้านลบ ส่งผลให้อิทธิพลกลุ่มเหนือบุคคล...

ที่ใดมีมนุษย์อยู่ ที่นั่นจะมีศาสตร์ทุกศาสตร์เข้าไปเกี่ยวข้องเสมอ และที่ขาดไม่ได้คือศาสตร์ว่าด้วย การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม...

ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงต้องพัฒนาทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม พร้อมๆกัน และในชีวิตประจำวันของเราก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้เช่นกัน...

310
บาท

ว่าด้วยทฤษฎีรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ร่วมสมัย

On Theories of Political Science and Public Administration

ผู้แต่ง: วัชรพล ศุกจักรวัฒนา และคณะ

ISBN : 978-616-426-007-8

ปีพิมพ์ : 1/2559

การเปลี่ยนแปลงของรัฐในรอบกว่าทศวรรษที่ผ่านมา นำมาซึ่งความเป็นพหุนิยมความซับซ้อน ของการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รวมไปถึง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างโหลหาว มากกว่าที่เราจะทำความเข้าใจเรื่องต่างๆ ในมิติเดียว หรือใช้อีกความรู้เพียงอย่างเดียวได้เพื่อเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สนใจเรื่องรัฐ ต้องอาศัยมุมมอง แบบสหวิทยาการในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของรัฐในยุคสมัยใหม่ให้ลึกซึ้งมากขึ้น “หนังสือเล่มนี้เป็นความพยายามของนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยภูมิภาค ที่จะฉายภาพความรู้สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ ที่เป็นความรู้ร่วมสมัยและมีความหลากหลายประเด็นทางวิชาการ เพื่อจะช่วยให้วิทยาพลวัตของรัฐสมัยใหม่ได้อย่างชัดเจนขึ้น

250
บาท

กฎหมายสื่อสารมวลชน:

การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และชื่อเสียงเกียรติคุณ

ผู้แต่ง: ผศ.ดร.บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย

ISBN : 978-616-7902-32-6

ปีพิมพ์ : 1/2558

สิทธิส่วนบุคคลหมายถึงสิทธิที่จะใช้ชีวิตตามลำพัง รวมทั้งความ เป็นอิสระในการเลือกตัดสินใจดำเนินชีวิตของคุณโดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้อื่น การนำเสนอมูลข่าวส่วนส่วนบุคคล การจัดเก็บหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จึงต้องเป็นไปอย่างถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของวิธีการรวบรวมและเผยแพร่ ข้อมูลดังกล่าว รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดจากการเผยแพร่ข้อมูล โดยคำนึงถึงสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลกับการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพของสื่อ

400
บาท

วิวัฒนาการของอักษรอินเดียในประเทศไทย ก่อนพุทธศตวรรษที่ 18

ผู้แต่ง: อาจารย์จตุรรัตน์ เกตุปาน

ISBN : 978-616-426-004-7

ปีพิมพ์ : 1/2559

หนังสือเล่มนี้เสนอความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับอักษรอินเดีย อันเปรียบเสมือนเงาแห่งอดีตที่ได้บันทึกเรื่องราว องค์ความรู้ ความเจริญรุ่งเรืองแห่งบรรพชน อันเป็นหลักฐานสำคัญที่สามารถ ชัดข้อสันนิษฐาน ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ บริเวณประเทศไทยเป็นที่ที่นักโบราณคดีได้ค้นพบศิลาจารึกเป็นจำนวนมาก กระทั่งมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถตั้งเป็นภาควิชาจารึก ทั้งสาขาจารึกตะวันออก และสาขาจารึกไทยเป็นแห่งแรกของโลก อักษรโบราณเหล่านี้ได้มีวิวัฒนาการทำให้สามารถรู้ถึงแหล่ง ต้นกำเนิดของอักษรเหล่านี้ในประเทศอินเดีย

เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ

ผู้แต่ง: อาจารย์ศรียศ ตีระวิกรม

ISBN : 978-616-7902-56-2

ปีพิมพ์ : 1/2559

220
บาท

ตำราเรื่อง เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ เล่มนี้ นำเสนอความรู้ทางกว้าง เพื่อให้ผู้อ่านที่ไม่เชี่ยวชาญการอ่านงานเขียนวิชาการ ได้รู้จักและสัมผัสงานเขียนวิชาการประเภทต่างๆ ที่สำคัญ โดยแนะนำแนวทางการอ่าน พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างการอ่านไว้อย่างแน่ชัด

คุณค่าที่แตกต่างของตำราเล่มนี้ คือความไม่หุรหุรา ทว่าละเอียดถี่ถ้วนของคำอธิบาย ที่เข้มข้มไม่เหมาะสำหรับผู้ที่สามารถอ่านงานเขียนวิชาการได้แค่คล่องแต่เหมาะสำหรับผู้ที่รู้จักงานเขียนวิชาการไม่แน่ชัดและต้องการเรียนรู้วิธีการอ่านในระยะเวลาจำกัด

ผู้เขียนค่อนข้างเชื่อมั่นว่าตำราเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่านที่ไม่ชำนาญการอ่าน สามารถอ่านงานเขียนวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดีขึ้นเป็นลำดับ ตามปริมาณการอ่านและการฝึกฝน โดยอาศัยเทคนิคการอ่านซึ่งผ่านการทดลองใช้ในชั้นเรียนรายวิชาการอ่านเชิงวิชาการแล้วประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ดี ไม่มีตำราเล่มใดช่วยให้สามารถอ่านงานเขียนวิชาการได้ดีที่สุด ถ้าไม่หมั่นฝึกฝนการอ่าน แม้แต่ตำราเล่มนี้ก็ทำได้เพียงช่วยร่นระยะเวลาการเรียนรู้วิธีการอ่าน เพื่อให้คุณมีเวลาเหลือสำหรับฝึกฝนการอ่านด้วยเทคนิคที่แนะนำเท่านั้น

ภาษาอังกฤษ: มายาคติ อัจฉริยะ และการครอบงำ

ผู้แต่ง: ผศ.ดร. พงศกร เมธีธรรม

ISBN : 978-616-426-006-1

ปีพิมพ์ : 1/2559

320
บาท

ในสถานการณ์ที่ทุกคนมุ่งเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผ่านการทดสอบ มีโอกาสได้งานและเงินเดือนที่ดี ประเด็นในตำนานมายาคติ ความสัมพันธ์ เชิงอำนาจและการครอบงำทางภาษาจึงไม่ได้รับการหยิบยกมาพูดถึง ในแวดวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ประเด็นเหล่านี้ไม่ได้ถูกปิดบังอำพรางและปรากฏต่อสังคมอย่างเปิดเผย แต่หลายคนกลับรู้สึกคุ้นเคยเสียจนคิดว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา นักวิชาการทางภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่งได้พยายามหยิบยกประเด็นเหล่านี้มากล่าวถึงให้มากขึ้น เพื่อให้สังคมเข้าใจสถานการณ์ความเป็นไปของภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ แล้วนำไปพิจารณาความเชื่อ ค่านิยมและคุณค่าที่ยึดถืออยู่ให้รอบด้านมากขึ้น

การเขียนเพื่อธุรกิจและประชาสัมพันธ์

ผู้แต่ง: อาจารย์ศรียศ ตีระวิกรม

ISBN : 978-616-7902-10-4

ปีพิมพ์ : 1/2557

220
บาท

คัดสรรเฉพาะเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการเขียนเพื่อธุรกิจและประชาสัมพันธ์ อ่านเข้าใจง่าย เรียนรู้และฝึกเขียนตามได้ด้วยตนเอง เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มต้นเขียนเพื่อธุรกิจและประชาสัมพันธ์ นิสิตหรือนักศึกษา และผู้สนใจ

ยล เยี่ยม เยือน เย้า: แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้แต่ง: ผศ.ดร. นฤมิต ฤกษ์กุล

ISBN : 978-616-7902-90-6

ปีพิมพ์ : 1/2558

ปีพิมพ์ : 2/2559

ปีพิมพ์ : 3/2559 (ฉบับพิเศษ)

320
บาท

“...ข้อที่นำแปลกใจสำหรับสังคมไทยก็คือความพยายามอธิบายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งยังมีความคลุมเครืออยู่ไม่น้อย บ้างก็ว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำกัดเฉพาะการท่องเที่ยวในงานเทศกาลและประเพณีเท่านั้น ในขณะที่บางความหมายขยายไปจนถึงการท่องเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์แหล่งโบราณสถานและวัดวาอาราม หรือบางแห่งอธิบายว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ เป็นต้น ทั้งที่ในความเป็นจริง สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากทุนทางสังคมและวัฒนธรรมอันเป็นต้นทุนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแทบทั้งสิ้น มิพักที่จะกล่าวถึงประเภทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนความเกี่ยวพันระหว่างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและบริบทหรือประเด็นร่วมสมัยที่ท้าทายให้วงวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในปัจจุบันกับกลายเป็นการนำเสนอแยกจำเพาะศาสตร์ในสาขาที่นักวิชาการมีความเชี่ยวชาญ เช่น ศาสตร์ทางบริหารธุรกิจ ศาสตร์ทางมานุษยวิทยา ศาสตร์ทางพัฒนาสังคม ฯลฯ มากกว่าจะมีการเรียบเรียงให้เห็นภาพรวมที่สอดคล้องกับในลักษณะของการเป็น สหวิทยาการ(Interdisciplinary)...”